

МЕТОДИ ТА МОДЕЛІ ПРОГНОЗУВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ТА РІВНЯ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ

Запорізька державна інженерна академія, кафедра ІТЕББ

У наш час процес прогнозування є актуальним та необхідним. Прогнозування широко використовується в управлінській діяльності, економіці, політиці та інших сферах. У менеджменті поняття «планування» і «прогнозування» тісно переплетені. Сфери соціального розвитку та рівня життя населення неможливо вжити ніяких заходів перед цим не провівши моделювання, та не будуючи прогнози. Прогнози, як правило, носять індикативний характер для кожного з показників і не можуть водночас відображати абсолютно всі змінні.

Проблемуметоді та моделей прогнозування соціального розвитку та рівня життя населення розглядали такі українські та закордонні науковці, як: Н.Римашевська, В.Жеребін, Н.Федоренко, Н.Бузляков, Л.Краснікова, С.Пирожков В.Артеменко М.Інтрилігатор, Т.Нейлор, В.Рутгайзер, Ф.Кене, У.Петі, А.Сміт, Д.Рікардо, Дж.Хікста інші.

Існують багато методів та моделей прогнозування соціального розвитку та рівня життя населення, наприклад: форсайта, сценарію, інтерв'ю, Делфі, метричний, метод комісій та інші, але жоден з цих методів не може включати в себе абсолютно всі змінні, які є в нашому суспільстві у різні періоди часу, саме через це, немає стандартного методу прогнозування соціального розвитку та рівня життя населення.

Найбільш авторитетним методом прогнозування є індекс розвитку людського потенціалу (ІРЛП), який за пропонувався ООН. Знаходиться за наступною формулою:

$$\text{ІРЛП} = (\text{Іотж} + \text{Іввп} + \text{Іосв}) / 3$$

Де Іотж - індекс очікуваної тривалісті життя, Іввп - індекс ВВП, Іосв – індекс освіти.

Цей індекс розкриває внутрішню ситуацію в країні на теперішній час та потенційні зрушення рівня розвитку населення у найближчий час.

Виходячи з цього індексу, з різних моделей та методів прогнозування ми можемо прогнозувати подальшу ситуацію в країні за тих чи інших економічних, політичних, соціальних та і інших умов. Тому прогнозування є невід'ємною складовою будь якого процесу в державі, на підприємстві та у домашньому хазяйстві.

В сучасному світі прогнозування є бізнесом і кожна з бізнес структур використовує свої методи та моделі прогнозування виходячи з необхідності та замовлень. Саме через це ми можемо знати, що соціальна сфера та рівень життя українців вийде на рівень 2013 року лише к 2020. за умов сталого економічного, політичного та соціального розвитку, за умов поборення негативних економічних та політичних факторів, котрі негативно впливають на соціальні сфери життя.

Прогнозування соціально-економічних показників країни і регіонів охоплює різні сторони життя суспільства і використовує різноманітні методи, що враховують специфіку розрахунків. Соціальні параметри здійснюють вплив на економічне середовище господарювання, а економічні показники в свою чергу застосовуються при прогнозуванні соціально-економічної сфери життєдіяльності суспільства.